

تحلیلی بر راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی بر اساس نظریه معادل‌های ترجمه: مطالعه گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی

علی محمد محمدی *

(نویسنده مسئول)

استادیار، زبان‌شناسی کاربردی، دانشگاه اراک، اراک، ایران

Email: a-mohammadi@araku.ac.ir

چکیده

لازمه ترجمه شفاهی هم‌زمان، رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات به شکل متوالی و هم‌زمان است که در چهارچوب پردازش زبان انجام می‌گردد و پردازش زبان مستلزم تغییر و تحول می‌باشد. این مطالعه با رویکردی منظورشناختی به تحلیل راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان در ترجمه دو گروه از پیچیده‌ترین، پرکاربردترین، کارآمدترین، ولی از نظر صوری ساده‌ترین عناصر گفتمانی-گفتمان‌نماها- با استفاده داده‌های موازی با تمرکز بر تحلیل و مقایسه تطبیقی برگردان گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی از فارسی به انگلیسی پرداخته‌است. سه سخنرانی به زبان فارسی و ترجمه شفاهی هم‌زمان آن‌ها به انگلیسی به صورت تصادفی با استفاده از دو نظریه منظورشناسی-انسجام- و ترجمه‌شناسی-تحلیل معادل‌های ترجمه- و یک الگو و فهرست گفتمان‌نما انتخاب و بررسی گردید. در این مطالعه، مقایسه تطبیقی گفتمان‌نماهای متن اصلی و معادل‌های انتخابی مترجم برای این گفتمان‌نماها در متن انگلیسی معیار مقایسه و بررسی در این پژوهش مد نظر قرار گرفت. تحلیل یافته‌ها نشان داد که مترجم در ترجمه این دو گروه گفتمان‌نماها از چهار گروه از گفتمان‌نماهای تفصیلی، تقابلی، استنباطی، و توالی استفاده کرده بود که مبین خلاقیت، نوآوری، تنوع و انعطاف در انتخاب معادل‌ها برای طراحی و آفرینش گفتمان در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان بود. این امر مبین شناخت تفاوت‌های گفتمانی بین دو زبان و کاربرد این شناخت در طراحی و آفرینش گفتمانی متناسب با گفتمان مخاطب است. تحلیل این نظام آفرینش گفتمان در فرایند خلاق و دو وجهی ترجمه شفاهی هم‌زمان- مخاطب و گوینده- نشان داد که این مترجم ایرانی از دو نظریه منظورشناختی-عدم انطباق- و زبان‌شناختی-اصول همکاری- در ترجمه گفتمان‌نماها استفاده کرده‌است. کاربردهای مختلف آموزشی و پژوهشی در حوزه‌های مرتبط مانند برنامه‌ریزی آموزشی، تدوین مطالب درسی و طراحی گفتمان آموزشی در حوزه‌های مرتبط پیشنهاد گردید.

اطلاعات مقاله

تاریخ ارسال: ۱۴۰۰/۰۶/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۷/۲۵

تاریخ انتشار: بهار ۱۴۰۱

نوع مقاله: علمی پژوهشی

کلید واژگان:

ترجمه شفاهی هم‌زمان،

معادل‌های ترجمه،

گفتمان‌نماها

شناسه دیجیتال DOI: 10.22059/JFLR.2021.329419.880

محمدی، علی محمد. (۱۴۰۱). تحلیلی بر راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی بر اساس نظریه معادل‌های ترجمه: مطالعه گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبانهای خارجی، ۱۲ (۱)، ۱۳۲-۱۵۲.

Mohammadi, A. (2022). An Analysis of the Iranain Simultaneous Interpreter's Strategies Based on Translation Spotting: A Study of Inferential and Temporal Discourse Markers. Foreign Language Research Journal, 12 (1), 132-152.

*علی محمد محمدی، استادیار آموزش زبان انگلیسی در دانشگاه اراک است. حوزه مطالعاتی او کاربرد تحلیل گفتمان در ترجمه، آموزش زبان، و تحلیل متن است. او نوزده

مقاله در حوزه‌های فوق چاپ کرده است.

An Analysis of the Iranian Simultaneous Interpreter's Strategies Based on Translation Spotting: A Study of Inferential and Temporal Discourse Markers

Ali Mohammad Mohammadi *

(corresponding author)

Assistant professor of applied linguistics, Arak University, Arak, Iran

Email: a-mohammadi@araku.ac.ir

ABSTRACT

Simultaneous interpretation involves the parallel and temporal decoding and encoding of information within natural language processing framework. And language processing includes change and adaptation. The present researcher tried to analyze simultaneous interpreter's interpreting strategies in the interpretation of the two groups of the most frequent, effective, complex, and apparently simple discourse monitoring elements, that is, discourse markers (DMs). To carry out the study, the researcher applied parallel data focusing on the comparative analysis of inferential and temporal discourse markers from Persian into English. To meet the aims of the research, three Persian lectures along with their simultaneous interpretation were selected randomly. Coherence theory in discourse analysis and translation spotting in translation studies shaped the theoretical perspectives the study, and an inventory of discourse markers. The basis of this analysis was a comparative analysis of discourse markers in source and target texts. The results revealed that this simultaneous interpreter applied four groups of elaborative, contrastive, inferential, and temporal discourse markers in simultaneous interpretation of inferential and temporal discourse markers. This is a creative, flexible, and innovative approach in construction of discourse substantiated from an awareness of discursal differences between two languages and application of this awareness in planning and creation of proper discourse for the audience. Moreover, this analysis revealed that this Iranian simultaneous interpreter applied a theory in pragmatics, that is, underspecification and another theory in linguistics, that is, cooperative principles. Different implications in various research and educational perspectives about curriculum planning, material preparation, and educational discourse were suggested.

DOI: 10.22059/JFLR.2021.329419.880

ARTICLE INFO

Article history:

Received: August 28, 2021

Accepted: February 22, 2022

Available online: Spring2022

Keywords:

Discourse Markers, Simultaneous Interpretation, Translation Spotting

Mohammadi, A. (2022). An Analysis of the Iranian Simultaneous Interpreter's Strategies Based on Translation Spotting: A Study of Inferential and Temporal Discourse Markers. *Foreign Language Research Journal*, 12 (1), 132-152.

* Ali Mohammad Mohammadi is an assistant professor of Arak University. His area of interest is the application of discourse analysis in translation, TEFL, and text analysis and has published 19 articles.

زبان‌ها، فرهنگ‌ها، و گفتمان‌ها در کاربرد و فراوانی گفتمان‌نماها، ترجمه این عناصر را به چالشی برای مترجمان تبدیل می‌کند و تحلیل رفتارهای خلاقانه مترجم در حل مشکلات خود در فرایند معادل‌یابی برای گفتمان‌نماها، افق‌های پژوهشی و آموزشی جدیدی برای محققان به ارمغان خواهد آورد. علاوه بر این، تحلیل و بررسی راهبردهای ترجمه گفتمان‌نماها در پیکره‌های موازی منجر به ایجاد چشم‌اندازهای جدید در گستره روش‌های بررسی و شناخت جهانی‌های مؤثر بر مدیریت گفتمان آموزشی جامع‌تر، و خلاقانه‌تری می‌گردد و پنجره‌های جدید پژوهشی را برای بررسی روابط انسجامی میان فرهنگ‌ها و زبان‌ها می‌گشاید. این مطالعات می‌توانند در خدمت گسترش و پیشرفت ابعاد مختلف مطالعات منظورشناختی قرار گیرند. همچنین، الگوهای پژوهشی در این گستره نیز متحول خواهد شد (زوفری، ۲۰۱۷). محققانی چون سیمون وندبرگن و آیمر (۲۰۰۴) معتقدند که تحلیل معادل‌های ترجمه گفتمان‌نماها از ابعاد مختلف و به زبان‌های مختلف در مقایسه با توصیف یا تحلیل تک‌زبان آن‌ها، از کارایی بیشتری برخوردار است و در نتیجه با ترکیب مطالعات در گستره‌های ترجمه‌شناسی و گفتمان‌شناسی، نظریه‌های کاربردی جدیدی در هر دو حوزه ارائه خواهیم نمود. علاوه بر این، تجزیه و تحلیل و یافتن معادل‌های ترجمه گفتمان‌نماها روش علمی-پژوهشی معتبری برای معرفی طیف‌های نقشی آن‌هاست و می‌تواند در نقش یک روش اکتشافی برای نشان‌دادن ابعاد معنایی و منظورشناختی آن‌ها عمل کند. این مطالعات می‌توانند در خدمت تحلیل و معرفی راهبردهای منظورشناختی جدید ترجمه نیز قرار گیرند (هوئک و زوفری، ۲۰۱۵). موضوع دیگر در این گستره امکان ایجاد تحول در حوزه فرهنگ‌نگاری است. به نظر هاگ (۲۰۱۴) بررسی و تحلیل منظورشناختی ترجمه گفتمان‌نماها اخیراً شروع شده است. بنابراین، اکثر نتایج این مطالعات در فرهنگ‌نگاری گنجانده نشده است و معانی ارائه شده در بسیاری از فرهنگ‌های لغات در این زمینه

راهبرد عبارت از تلاش آگاهانه مترجم شفاهی هم‌زمان برای حل مشکلات ناشی از تفاوت‌های زبانی، اجتماعی، فرهنگی، و گفتمانی به منظور ایجاد ارتباط مؤثر با مخاطب زبان مقصد می‌باشد و در مجموع در برگیرنده روش‌های هوشمندانه متعدد برای مدیریت سریع داده‌های بسیار زیادی است که مترجم شفاهی هم‌زمان با آن مواجه است (گمول، ۲۰۰۶). ترجمه شفاهی هم‌زمان شامل فرایند تعاملی دوگانه متشکل از رمزگشایی اطلاعات در زبان مبدأ و رمزگذاری هم‌زمان آن در زبان مقصد بر اساس چهارچوب‌ها، قواعد، و اصول زبان، فرهنگ و گفتمان مقصد می‌باشد (چسترمن، ۲۰۱۶؛ زیل، ۲۰۱۸). از منظر چشم‌اندازها و رویکردهای منظورشناختی و رفتارها، فعالیت‌ها و راهبردهای گفتمان‌مدار (Discursive Practices) در کاربرد زبان، عناصری مانند حروف اضافه، ربط، و عطف، افعال، قیود، همپایه‌سازها و جملات کوتاه در تعاملات ارتباطی گفتمان‌نما نامیده می‌شوند (فقیه ملک مرزبان، ۱۳۸۷؛ محمدی، ۱۳۹۴). بر خلاف ظاهر ساده خود، گفتمان‌نماها پیچیده‌ترین، مؤثرترین و پرکاربردترین عناصر در تعاملات گفتاری و نوشتاری هستند و جزء جدانشدنی کاربرد زبان در متون مختلف می‌باشند (کاسترو، ۲۰۰۹). گفتمان‌نماها عناصری فرارابطی، فرامتنی و فراتفسیری هستند که نظام گفتمان‌مدار تعاملات انسانی در تولید، توزیع، و بهره‌برداری از گفتمان در جامعه را مدیریت و کنترل می‌کنند (آیمر، ۲۰۰۲؛ فرانک‌جاب، ۲۰۰۶؛ محمدی، ۲۰۲۱). و اما ترجمه گفتمان‌نماها چگونه باید باشد؟ به دلیل ماهیت پیچیده، مبهم، وابستگی شدید به بافت، عدم داشتن معنای گزاره‌ای، و عدم تأثیر بر معنای جمله، ترجمه گفتمان‌نماها فرایند مشکل و چالش برانگیزی است (فرکو، ۲۰۱۴).

فلسفه این مطالعات چیست؟ و کاربردهای آموزشی-پژوهشی این مطالعات کدام است؟ پژوهشگران (استیل، ۲۰۱۵؛ کریبل و دیگران، ۲۰۱۷) معتقدند که تفاوت میان

برخوردار از ویژگی‌های منظورشناختی نبوده و از اعتبار علمی لازم برخوردار نمی‌باشد. به دلیل اینکه تلاش فرهنگ‌نگاران در این زمینه محدود به ارائه معنای تحت‌اللفظی برای گفتمان‌نماها می‌باشد. اما این رویکرد در شناخت طیف نقش‌های منظورشناختی آن‌ها کارایی ندارد.

هدف این مطالعه بررسی و گزارش روش‌ها و راهبردهای ترجمه گفتمان‌نماها و تجزیه و تحلیل و کشف معادل‌های مترجم درگستره ترجمه گفتمان‌نماها با مقایسه تطبیقی در پیکره‌های موازی می‌باشد. با عنایت به اینکه در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان، مترجم در آن واحد با رویکردی خلاقانه، ذهنی فعال، و زبانی پویا مشغول رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات در زبان‌های مبدأ و مقصد می‌باشد، وی عملاً از راهبردهای پردازش طبیعی زبان استفاده می‌کند تا متنی سلیس و قابل فهم برای مخاطب تولید کند. بنابراین، این مطالعه بر آن است تا آثار و نتایج کاربرد خلاقانه پردازش طبیعی زبان در ترجمه دو گروه از گفتمان‌نماها- استنباطی و توالی- را تجزیه و تحلیل و کشف نماید. لذا، این مطالعه در جستجوی یافتن پاسخ سوالات ذیل نیز می‌باشد: ۱. در برگردان گفتمان‌نماهای استنباطی فارسی، مترجم ایرانی از کدام گروه از گفتمان‌نماهای انگلیسی استفاده کرده است؟ ۲. در ترجمه گفتمان‌نماهای توالی فارسی، این مترجم از کدام گروه از گفتمان‌نماهای انگلیسی استفاده کرده است؟ ۳. با توجه به بهره‌برداری از راهبردهای پردازش طبیعی در رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان، آیا می‌توان تعریف دیگری از ترجمه در این گستره ارائه نمود؟ فرض محقق حاضر بر این است که کاربرد نظام پردازش طبیعی زبان در تعاملات اجتماعی مانند ترجمه شفاهی هم‌زمان، متضمن تغییر، تبدیل، و دگرگونی است که بر اساس بافت، پویایی اجتماعی، و فرهنگی تعاملات انسانی صورت می‌گیرد و انتظار می‌رود بر اساس این الزامات، در فرایند ترجمه نیز تغییرات گوناگون ساختاری، معنایی، و منظورشناختی انجام گیرد (کریبل و دیگران، ۲۰۱۸).

۲. پیشینه تحقیق

در این تاریخچه ابتدا به تحلیل روابط گفتمانی استنباط و توالی می‌پردازیم. سپس، ابعاد ترجمه شفاهی هم‌زمان، چگونگی، ماهیت، و شرایط ترجمه گفتمان‌نماها، و نمونه‌هایی از ترجمه آن‌ها را تحلیل می‌کنیم.

رابطه گفتمانی استنباط

این سازوکار شامل فرایندهای رابطه علت و معلولی، ابعاد، و مراحل استنباط می‌گردد. شولمن و دمیرگ (۲۰۱۷) معتقدند که در گفتار اول نویسنده یا گوینده موضوعی را مطرح می‌کند و در گفتار دوم از طریق گفتمان‌نماها به استدلال درباره آن می‌پردازد. یعنی سعی می‌کند تا عقاید و نگرش‌ها و علایق مخاطب را تحت تأثیر قرار دهد. شفرین (۲۰۰۶) مبنای استنباط را استفاده از مجموعه‌ای از اصول تفسیری می‌داند و معتقد است که مخاطب با کمک آن‌ها، اطلاعات از بافت‌های مختلف را به کار می‌برد تا به شناخت اهداف ارتباطی گوینده یا نویسنده دست یابد و عکس‌العمل مناسب را نشان دهد.

در تحلیل ابعاد استنباط، آرجلس کول (۲۰۱۰) به این نتیجه می‌رسد که در این فرایند، فرد خلاصه ایده‌ها را ارائه می‌کند، عواقب گفتار قبلی را نشان می‌دهد، و سرانجام به بیان نتیجه می‌پردازد. این محقق با مثال ذیل این موضوع را اثبات می‌کند: «او با مادرش صحبت کرد و نفرت از مادرش بالا گرفت». در این بافت «و» نقش استنباطی دارد. درباره مراحل استنباط، ماشلر و شیفرین (۲۰۱۵) هم به این نتیجه رسیدند که در چهارچوب استنباط فرد توجیه را آغاز می‌کند، ادعای خود را به واقعیت کلی ارتباط می‌دهد، و درنهایت با کشف و تشخیص تفاوت بین شکل کلام و بافت کاربردی آن، شناختی بیشتر از بافت و موقعیت بدست می‌آورد. همچنین، کریبل و دگند (۲۰۱۹) معتقدند که رفتار منظورشناسی استنباط کنش‌های علی، شرط و نتیجه را نشان می‌دهد.

رابطه گفتمانی توالی

در گستره توالی مواردی چون نظام سلسله مراتبی متن، توالی زمانی کنش‌ها در متن و ماهیت سلسله مراتبی ارتباط انسانی بررسی شده است. در تحلیل کاربرد گفتمان‌نماها، آیمر (۲۰۰۲) معتقد است که بخش مهمی از ساختار گفتمان بر اساس رابطه گفتمانی توالی در بافت متن تشکیل می‌گردد که شامل سلسله مراتب مکانی و زمانی است. در توصیف فرایند توالی، شیلدر (۱۹۹۸) اذعان می‌دارد که در نظریه ساختار بلاغی، متن متشکل از مجموعه‌ای از واحدهای گفتمانی است که به صورت توالی سلسله مراتبی سازماندهی شده‌اند.

به‌علاوه، آرجلس کول (۲۰۱۰) معتقد است که بر اساس نظریه انسجام، گفتمان‌نماها روابط انسجامی بین واحدهای گفتمان را بر اساس توالی زمانی کنش‌ها در متن به وجود می‌آورند. او مراحل مکانیسم توالی را به شکل ذیل طبقه‌بندی می‌کند: ۱. فرد تغییر بر اساس زمان را نشان می‌دهد، ۲. محدودیت زمانی را متذکر می‌شود، ۳. ارجاع به زمان را مشخص می‌کند. یعنی این روابط زمانی مکانیسم‌های شناختی فعال نویسنده/گوینده، و مخاطب را به نمایش می‌گذارند. آرجلس کول (۲۰۱۰) به نقل از ساندرز (۱۹۹۲) هم معتقد است که شرط اول در روابط انسجامی ترتیب قرار گرفتن واحدهای گفتمان است و این شرط متضمن این است که هر نوع ارتباط باید دارای عنصر توالی باشد. مثلاً آرجلس کول (۲۰۱۰) با مثال ذیل آن را اثبات می‌کند: «ما ملاقات کردیم و سوار اتوبوس شدیم». در این مثال، «و» نشان می‌دهد که عمل ملاقات قبل از سوار شدن به اتوبوس صورت گرفته است.

همچنین، از نظر گروه (۲۰۰۲) در فرایند رابطه توالی فرد به ترکیب دو کنش زبانی یا ایده اقدام می‌کند که در آن کنش اولی یک چهارچوب سلسله مراتبی فراهم می‌کند تا تفسیر کنش‌های بعدی دچار ابهام نشود. در این فرایند گفتمان‌نماها معمولاً با نوع رابطه‌ای که بین دو کنش ایجاد می‌کنند، مشخص می‌کنند که کنش در جمله پایه هم‌زمان با کنش در جمله پیرو است، یا قبل از کنش در جمله پیرو است و یا

بعد از کنش در جمله تبعی. همچنین، از نظر این محقق رفتار منظورشناختی گفتمان‌نماهای توالی به این شکل است که انتخاب یک گفتمان‌نمای توالی بین دو کنش یا ایده برای نشان دادن یک رابطه سلسله مراتبی تحت تأثیر بافت ذهنی گوینده یا نویسنده قرار دارد.

نظام ترجمه شفاهی هم‌زمان ترجمه شفاهی هم‌زمان به واسطه مواجهه هم‌زمان مترجم با رمزگشایی و رمزگزاری اطلاعات دارای پیچیدگی‌های خاصی است و لازمه توفیق در آن خلاقیت در استفاده از راهبردهای پردازش طبیعی زبان در این فرایند دوگانه و پیچیده است. محققان (چسترمن، ۲۰۱۶؛ ژیل، ۲۰۱۸) اقدامات مترجم شفاهی هم - زمان را شامل فهم و تحلیل سریع گفتار، ذخیره اطلاعات و آفرینش هم‌زمان متن گفتاری منطبق با الزامات فرهنگی، زبانی و گفتمانی مخاطب از طریق همکاری با سخنران تلقی می‌کنند که توفیق او در این فرایند منوط به استفاده از اصول همکاری گرایس است. در تحلیل پیکره‌های موازی در زبان‌های چینی و روسی محققان چهار نوع همگانی ذیل در گستره ترجمه گفتمان‌نماها کشف نمودند: ساده‌سازی، ضمنی‌سازی، تصریح و عادی سازی (جیانگ و تائو، ۲۰۱۷). به طور کلی، این محققان نتیجه می‌گیرند که گفتمان‌نماها در فرایند ترجمه تحت تأثیر انواع گوناگونی از غنی‌سازی منظورشناختی قرار می‌گیرند. آنان شرایط و ویژگی‌های بافت را عامل مؤثری در نظام ترجمه گفتمان‌نماها تلقی می‌کنند و دو عامل انطباق در ترجمه و تفاوت متون علمی بین دو زبان را مؤثر تلقی می‌کنند. مبنای انطباق را هم بافت، ساختار، پویایی‌ها و ظرافت‌های متن می‌دانند. تفاوت دو زبان را هم عامل عدم وجود معادل برای گفتمان‌نماها بین زبان‌ها می‌دانند و نتیجه می‌گیرند که حذف در چهارچوب فرایند ضمنی‌سازی در نقش یکی از راهبردهای ترجمه عمل می‌کند.

موضوع بعدی به تحلیل دیدگاه محققان در باره ترجمه این عناصر گفتمانی مربوط است. به نظر فرکو (۲۰۱۴) ترجمه گفتمان‌نماها فرایند مشکلی است. دلیل آن نیز ویژگی‌های

گونگون این عناصر زبانی می‌باشد که عبارتند از نقش‌های چندگانه فراوان، عدم داشتن معنای گذاره‌ای، و وابستگی شدید به بافت و عدم داشتن نقش ارجاعی (Referential Function). علی‌رغم داشتن این ویژگی‌های مهم، گفتمان‌نماها معنای اصلی جمله را تغییر نمی‌دهند. ولی برای سازماندهی و مدیریت گفتمان مؤثر هستند. علاوه بر این، این عناصر در خدمت نمایش نگرش و عکس‌العمل گوینده/نویسنده نسبت به محتوای گفتار است و همچنین این عناصر زبانی فرایندهای استنباطی منظورشناختی مخاطب را شکل می‌دهند تا به کمک آن‌ها مطالب ضمنی را در گفتار کشف بکند.

بخش دیگر به راهبردها و روش‌های ترجمه گفتمان‌نماها مربوط می‌شود. به نظر زوفری (۲۰۱۷) مسلماً ترجمه تحت‌اللفظی و کلمه به کلمه گفتمان‌نماها راهبرد مناسبی نخواهد بود. به خاطر اینکه تحقیقات نشان داده است که پیدا کردن رابطه یک به یک بین گفتمان‌نماها در دو زبان امکان ندارد. آیمر و سیمون و ندربرگن (۲۰۰۶) هم معتقدند که دستیابی به معادل یکسان برای این عناصر گفتمانی غیر ممکن است، به خاطر اینکه کاربرد خاص یک گفتمان‌نما متضمن آثار و نقش‌های اجتماعی، سبکی و بینا فردی آن بافت می‌باشد. در نتیجه مجموعه‌ای از تغییرات در انتخاب معادل صورت می‌گیرد. آنان به این نتیجه می‌رسند که ترجمه نقش و تأثیر منظورشناختی گفتمان‌نماها نیازمند انعطاف بیشتر در مدیریت انتخاب معادل‌ها در فرایند ترجمه است که شامل استفاده از گفتمان‌نماهای زبان مقصد، حروف ربط، جملات کوتاه، افعال وجهی و دیگر تغییرات دستوری می‌باشد.

چائوم (۲۰۰۴) در تحلیل خود به این نتیجه می‌رسد که استفاده از گفتمان‌نماها در یک متن اطلاعات گسترده‌ای درباره نویسنده/ گوینده ارائه می‌کند. هر زبانی قواعد، مختصات، و اصول خاص خودش را برای استفاده از گفتمان‌نماها دارد. در نتیجه ترجمه کلمه به کلمه گفتمان‌نماها غیر قابل قبول خواهد بود و یافتن معادل

مناسب که نشان دهنده سایه‌های معنایی آن در متن مبدأ باشد، کار ظریفی می‌باشد. در ترجمه گفتمان‌نماها اطلاعات درباره نقش منظورشناختی آن‌ها مهم‌ترین عنصر تعیین کننده در انتخاب معادل درست است. پس، رفتارهای طبیعی مترجم متضمن استفاده از گفتمان‌نمای مناسب، طبیعی، و متعارف زبان مقصد می‌باشد، یا اینکه ساختار دستوری و نحوی متن مقصد را تغییر می‌دهد و سر انجام انتخاب دیگر مترجم ممکن است حذف آن گفتمان‌نما باشد. علاوه بر این، تحلیل محققان نشان داده است که ترجمه گفتمان‌نماها با متغیرهای فرهنگی-اجتماعی ربط دارد و دانش منظورشناختی بینا فرهنگی در ترجمه آن‌ها مؤثر است (آلو، ۲۰۱۰).

در بخش انتهایی تاریخیچه به تحلیل برخی از مصادیق گفتمان‌نماها در پژوهش‌های محققان می‌پردازیم. گنزالز (۲۰۰۴) به تحلیل نقش گفتمان‌نماها در ساختار روایت پرداخته است و نتیجه این مطالعه نشان می‌دهد این عناصر نقش‌های متعدد منظورشناختی دارند. ژیل (۲۰۰۵) به تحلیل نقش‌های منظورشناختی گفتمان‌نماها پرداخت. نتیجه مطالعه وی نشان داد که گفتمان‌نمای منظوم این است که (I mean.) دارای نقش‌های ۱۱ گانه ذیل بود: نشان دادن تغییر موضوع، تفصیل، توضیح، روشنگری، اشتباه در آغاز کلام، تضاد، مخالفت، نتیجه‌گیری، تأکید، توضیح قصد گوینده و اصلاح اشتباهات. حاجیمیا (۲۰۱۸) در پیکره خود به تحلیل نقش‌های گفتمان‌نمای در حقیقت پرداخت. این مطالعه نشان داد که این گفتمان‌نما روابط موضوعی کلی را نشان می‌دهد که عبارتند از ممانعت از انحراف از موضوع، بازگشت به موضوع قبلی، تغییر موضوع، معرفی موضوعات جدید و ابطال نظر. بررسی این محققان نشان داد که معادل انتخابی مترجمان تعداد محدودی از این نقش‌ها را ایفا می‌کرد. تجزیه و تحلیل مطالعات قبلی نشان می‌دهد که پژوهشی در این گستره به زبان فارسی انجام نشده است و لذا هدف این پژوهش پر کردن این خلاء علمی، پژوهشی و آموزشی می‌باشد.

الگوی پژوهشی: علامت‌گذاری، تشخیص، و طبقه‌بندی گفتمان‌نماها در این پروژه به کمک الگوی گفتمان‌نمای محمدی و دهقان (۲۰۲۰) انجام شد. مبنای علمی این الگو نظریه انسجام است و بر اساس مطالعات پیکره-محور تدوین شده است. این الگو روابط چهارگانه استدلالی، استنباط، تفصیل، تقابل، و توالی در متون را نشان می‌دهد. در این روابط چهارگانه، روش‌های گسترش متون برای موافقت، تضاد و تقابل، استنتاج و استنباط و سلسله مراتب زمانی بین واحدهای گفتمان با استفاده از عناصر زبانی یعنی گفتمان‌نماها نشان داده می‌شود.

ارزیاب‌ها، مراحل و پیکره پژوهش: برای نشان دادن اعتبار علمی مطالعه حاضر، از دو ارزیاب در حوزه‌های علوم زبان‌شناسی و آموزش زبان استفاده شد. هر دو ارزیاب با پیشینه این پژوهش‌ها آشنا نیستند. آنان مطالعاتی در این گستره انجام داده‌اند. ابتدا بررسی و مقایسه پیکره‌ها انجام شد. سپس، گفتمان‌نماها در متون مبدأ و مقصد به کمک الگوی محمدی و دهقان مشخص گردیدند. بعد از آن ۲۵٪ معادل‌های مترجم در قالب جدول‌هایی به ارزیاب‌ها تحویل گردید و آنان نیز به ارزیابی و اظهار نظر درباره تشخیص محقق از فرایند معادل‌یابی مترجم پرداختند. و سرانجام با استفاده از نرم‌افزار SPSS و فرمول Kappa به تحلیل داده‌ها اقدام شد. پیکره پژوهش، با ۳۵۰۰۰ هزار کلمه، به صورت تصادفی از سه سخنرانی رهبر انقلاب اسلامی آیه‌الله خامنه‌ای در سال ۱۳۹۹ و ترجمه شفاهی آن‌ها در پرس‌تی‌وی انتخاب شد.

۴. نتایج و بحث و بررسی در این قسمت، ابتدا یافته‌ها گزارش می‌گردد و بعد در قسمت بعد (بخش ۲،۴) به تجزیه و تحلیل، تفسیر، و بحث و بررسی یافته‌ها اقدام می‌کنیم. هدف این مطالعه اکتشافی، توصیفی، و کیفی عبارت است از مطالعه منظورشناختی رفتارها، روش‌ها، و راهبردهای مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی در ترجمه گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی و کشف معادل‌های انتخابی

روش اجرا: در این مطالعه اکتشافی به تحلیل و بررسی معادل‌های انگلیسی مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی برای آفرینش متنی روان، سلیس، و منسجم برای مخاطب اقدام گردید. پیکره پژوهش شامل سه سخنرانی به زبان فارسی به همراه ترجمه شفاهی هم‌زمان آن‌ها به انگلیسی بود. افزون بر این، برای جلوگیری از جهت‌گیری پژوهشی محقق و اشتباه محقق در کشف و تشخیص معادل‌های انتخابی مترجم و نشان دادن پایایی علمی نتایج و یافته‌ها در این مطالعه، از دیدگاه‌های دو ارزیاب برای سنجش درستی و دقت محقق در کشف و تشخیص معادل‌های مترجم استفاده گردید.

مبانی نظری مطالعه: از ترکیب نظریه‌ها در حوزه‌های پژوهشی گفتمان‌شناسی و ترجمه‌شناسی استفاده شد. از نظریه‌های انسجام (Relevance Theory) و معادل‌های ترجمه (Translation Spotting) در این حوزه‌ها بهره‌برداری شد. در نظریه انسجام، درستی مفاهیم به چگونگی ربط و پیوستگی آن‌ها با مفاهیم دیگر در ذهن فرد بستگی دارد. و روش بیان مفاهیم در گفتمان و در بافت جملات لازم است روان، واضح، مرتبط و منطقی باشد (گلنبرگ، ۲۰۱۸). موارد ذیل اصول و مبانی آن را تشکیل می‌دهند: همه متون دارای انسجام هستند، روابط گوناگون انسجامی در تمام متون وجود دارد و بررسی و کشف این روابط مختلف برای درک و فهم متون لازم است (ردکر، ۲۰۰۶؛ شفرین، ۲۰۰۶). تحلیل راهبردها، روش‌ها و معادل‌های مترجم در حل مشکلات ترجمه، اصول و پیش‌فرض‌های نظریه تحلیل معادل‌های ترجمه را تشکیل می‌دهد. بر این اساس، به کمک این نظریه ترجمه‌شناسی محققان با بررسی رفتارهای منظورشناختی مترجم به شناخت گفتمان و کشف جهانی‌های گفتمانی میان زبان‌ها، فرهنگ‌ها و گفتمان‌ها می‌پردازند. (کارتونی و زوفری، ۲۰۱۳).

او بر اساس نظریه‌های انسجام و تحلیل معادل‌های ترجمه و الگوی گفتمان‌نمای محمدی و دهقان (۲۰۲۰) با مقایسه تطبیقی در پیکره‌های موازی فارسی و انگلیسی. برای رسیدن به این هدف، معادل‌های انگلیسی مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی برای گفتمان‌نماهای استنباطی و توالی فارسی بررسی گردید. مطابق جدول ۱ تعداد کلمات پیکره فارسی بیش از ۱۶۰۰۰ کلمه است و تعداد گفتمان‌نماها در این پیکره هم ۷۴۵ کلمه می‌باشد که شامل بیش از ۱۳ درصد کلمات پیکره می‌گردد. تحلیل پیکره انگلیسی نشان داد که

در فرایند معادل‌یابی مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی، ۲۵۰ نمونه از گفتمان‌نماها تغییر یافته‌اند (بیش از ۳۳٪) که شامل بیش از یک سوم گفتمان‌نماهای پیکره مطالعه می‌شود (موضوع سؤال اول و دوم). یعنی در معادل‌یابی آن‌ها در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان از گفتمان‌نماهای دیگری استفاده شده‌است.

جدول ۱ توزیع فراوانی کلمات، گفتمان‌نماها، و درصد تغییر گفتمان‌نماها در پیکره

سخنرانی	کلمات فارسی	متن	تعداد گفتمان‌نماها	درصد گفتمان‌نماها	تعداد گفتمان‌نماهای تغییر یافته	درصد گفتمان‌نماهای تغییر یافته
اول	۴۴۰۹	۱۸۸	۱۸۸	٪۴٫۲	۷۳	٪۳۸
دوم	۷۰۹۵	۳۲۴	۳۲۴	٪۴٫۵	۹۶	٪۲۹
سوم	۵۱۵۵	۲۳۳	۲۳۳	٪۴٫۵	۸۱	٪۳۳
مجموع	۱۶۶۵۹	۷۴۵	۷۴۵	٪۱۳٫۲	۲۵۰	٪۱۰۰

مترجم ایرانی در فرایند معادل‌یابی در ترجمه شفاهی هم-زمان از ارزیاب‌ها درخواست گردید تا موافقت یا مخالفت خود را اعلام کنند. برای هر مورد موافقت (عدد ۱) و مخالفت (عدد ۰) منظور گردید. و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار فوق تحلیل شد. جدول‌های ۲ و ۳ میزان پایایی بین ارزیاب‌ها را نشان می‌دهند و به نظر پیت (۲۰۰۱) نتیجه ۰/۷۸ سطح پایایی خوب تلقی شده‌است.

جدول ۲ توافق بین ارزیاب ۱ و ۲

کل	تعداد	٪ ارزیاب ۲	تعداد	٪ ارزیاب ۱	کل
ارزیاب اول	۱۰۰	٪۶۶٫۷	۱۰۰	٪۱۰۰	۱۰۰
تعداد	۴	٪۶۶٫۷	۴	٪۱۰۰	۴
٪ ارزیاب ۲	۱/۰۰	٪۶۶٫۷	۱/۰۰	٪۱۰۰	۶/۷
تعداد	۱/۰۰	٪۶۶٫۷	۵۴	٪۱۰۰	۵۶
٪ ارزیاب ۲	۱/۰۰	٪۶۶٫۷	۱۰۰/۰	٪۱۰۰	۹۳/۳
تعداد	۶	٪۶۶٫۷	۵۴	٪۱۰۰	۶۰

۱۰۰/۰٪	۱۰۰/۰٪	۱۰۰/۰٪	٪ارزیاب ۲		
--------	--------	--------	-----------	--	--

انگلیسی را بررسی می‌کند. قسمت دوم معادل‌های مترجم برای گفتمان‌نماهای توالی را تحلیل و گزارش می‌کند.

جدول ۳ مقادیر متقارن

مقیاس	مقیاس	خطای	مقدار		
توافق	T	استاندارد			
مقیاس توافق	۶/۲۱۱	۱/۴۸	۷۸۳	کاپا	
تعداد			۶۰		

گفتمان‌نماهای استنباطی

مطابق جدول‌های ۳، ۵، و ۷ تحلیل متن اصلی نشان می‌دهد که سخنران از ۳ گروه گفتمان‌نمای استنباطی نشان دهنده نتیجه‌گیری، استناد، و استدلال استفاده کرده است.

جدول ۴ توزیع فراوانی معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای استنباطی مبین نتیجه‌گیری

نتایج

این قسمت مقاله در دو بخش گزارش شده است. قسمت اول معادل‌های انتخابی این مترجم ایرانی برای گفتمان‌نماهای استنباطی با مثال‌هایی از پیکره‌های فارسی و

ردیف	گفتمان‌نمای فارسی	فراوانی	معادل‌های انگلیسی مترجم	فراوانی
۱	خب	۱۶	And, So, Now, You know, Also, I mean	۶
۲	خب حالا	۳	Now, So, Now well, Now but	۴
۳	خب بنابراین	۱	So	۱
۴	خب پس بنابراین	۱	So ....also	۱
۵	خب بله	۱	Well yes but	۱
۶	خیلی خب	۱	So	۱
۷	بنابراین	۳	So/ Just because, just besides	۳
۸	پس بنابراین	۱	So, therefore	۲
۹	بلکه	۱	So	۱

دو زبانه با استفاده از گفتمان‌نماهای استنباطی مبین نتیجه‌گیری در فارسی به همراه معادل‌های گوناگون مترجم شفاهی هم‌زمان را نشان می‌دهد. پرکاربردترین گفتمان‌نمای این گروه، گفتمان‌نمای «خب» دارای ۶ معادل مختلف در ترجمه انگلیسی می‌باشد (ردیف‌های ۱ تا ۶ جدول ۴). در مجموع برای ۹ گفتمان‌نمای فارسی ۱۴ گفتمان‌نماهای

گروه اول شامل گفتمان‌نماهای مبین نتیجه‌گیری مانند خب، بنابراین، سپس، و ترکیب آن‌هاست (۹ نمونه). تحلیل فرایند معادل‌یابی مترجم شفاهی هم‌زمان نشان می‌دهد که در ترجمه این عناصر گفتمانی از چهار نوع گفتمان‌نما استفاده شده است که عبارتند از گفتمان‌نماهای تفصیلی، تقابلی، استنباطی و توالی. جدول ۴ نمونه جملات

جدول ۵ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نامه‌های استنباطی مبین نتیجه‌گیری

انگلیسی استفاده شده است (جدول ۳ و ردیف‌های ۷ تا ۱۸ جدول ۴) که نشان‌دهنده تنوع، پویایی، و انعطاف منظورشناختی در طراحی و آفرینش گفتمان در فرایند ترجمه می‌باشد.

ردیف	نمونه جمله	معادل‌ها
1	بحث می‌کردند روحانیونی بودند که در زمینه‌های مسائل روشنفکری وارد بودند و خب در آن روز و آن دورانها و حرف می‌زدند.	خب
	You know those days the clerics were discussing in different issues, clerics and scholars were expressing their views.	You know
2	تحوّلات را به وجود آورد خب ، نکته مهم این است امام بزرگوار که این همه	خب
	So all these developments and changes were caused by Imam.	So
3	دشمن و دشمنی‌ها است خب ، یک شرط مهم برای ایجاد تحوّل، نترسیدن از	خب
	There's also another important condition to call change and that is not being scared of the animosity of the enemy.	Also
4	خرم‌شهر را رزمندگان ما، ارتش و سپاه و بسیج، توانستند از این خیلی دستاورد عجیب و بزرگی بود که خب دشمن باز پس بگیرند	خب
	And that was a big achievement you know in liberating the city of Khorramshahr there was the IRGC, the mobilization Force, the army forces and so on they recaptured the City.	And
5	پزشک و از کنند؛ از واقعا فدا می بینید که مسئولین دارند خودشان را می خب است دست خودمان هم علاج پرستار و از مدیر	خب
	We can just find the cure I mean the officials are sacrificing themselves there are many good physicians managers.	I mean
۶	استکباری، جامع بسیاری از ضررها و شیطنتها و بدی‌ها است رژیم و رژیم آمریکا رژیم استکباری است خب	خب
	Now the US establishment is an arrogant one, an imperialist one and the source of lots of treachery	Now
7	امام، امام تحوّل بود خب ، پس بنابراین	خب پس بنابراین
	So Imam was the Imam of change.	So
8	سرعت داشتن در حرکت و جهش در حرکت تحوّل یعنی میل به شتاب گرفتن و پس بنابراین	پس بنابراین
	Therefore , by change we mean you have this inclination and willingness to accelerate to move forward fast.	Therefore
9	اینها یک نکاتی بود در مورد تحوّل که باید ما دنبالش باشیم خب حالا ، سرعت با شتابزدگی فرق دارد	خب حالا
	It is different from acting hastily, so they were a number of points that I wanted to mention regarding change.	So
10	بگیرد؟ تحوّل در چه زمینه‌هایی باید انجام خب حالا	خب حالا
	These are the points that we need to bear in our mind, now but change in what areas.	now but
11	شود و چرایی جنگ تحمیلی، در این چند جمله کوتاه به نحو اجمال روشن می چستی خب ، بنابراین	خب ، بنابراین
	So the why and how of the imposed War is summarized this way.	So
12	پدیده عقلایی و یکی از عقلانی‌ترین حرکات ملت ایران بود بنابراین ، از اول تا آخر، مسئله دفاع مقدّس یک	بنابراین
	So so the sacred defense was a rational move and wise action by the nation of Iran.	So so
13	منطقه جبهه، منطقه صدق و صفا بود، همه با هم با صفا خب اصلاً ، فضایل اخلاقی مثل صداقت، صدق و صفا بودند.	خب اصلاً

And	I can refer to honesty as one such moral values and the Battlefield was a place filled with honesty and dedication.	
خب بله	خب بله، ممکن است حوادثی اتفاق بیفتند، به ما ارتباطی نخواهد داشت.	۱۴
Well yes but	Well yes but it has nothing to do with us.	
خب حالا	خب حالا قطع نظر از اینکه کدام انتخاب بشوند ممکن است این یکی، ممکن است آن یکی انتخاب بشود، حالا امروز معلوم خواهد شد.	۱۵
Now	Now regardless of who is going to be elected this one or that one would be elected, will be clear today.	
بنابراین	بنابراین به اسلام و پیغمبر صدمه‌ای وارد نمی‌آید،	۱۶
Just besides	Just besides the prophet of Islam is not his reputations are not harmed anyway	
خیلی خب	خب شما میگویید که این طرف آدم را کشته؛ خیلی خب! شما برای آن کسی که کشته شده ابراز محبت بکن، ابراز تأسف بکن.	۱۷
so	Well you are saying that this man has killed the person; so , for the victim you can sympathize.	
بنابراین، هم	بنابراین، هم مرکز تولید فکر درست کردند، هم جریانهای تروریستی را به وجود آوردند، هم عناصری را که نمی‌دانستند و نمی‌خواستند وارد این بازی بشوند، به طور غافل و نادانسته وارد جریان کردند.	۱۸
So...also	So they created think tanks they also create the terrorist groups and also those elements who didn't know actually they didn't want to actually enter this game	

گروه دوم شامل گفتمان‌نماهای استنباطی از نوع استنادی مانند واقعاً، در واقع، در حقیقت، و ترکیب آن‌هاست (۲ نمونه). او در ترجمه گفتمان‌نماهای استنباطی از نوع استنادی از گفتمان‌نماهای انگلیسی ذیل استفاده می‌کند: **In fact**، **And**، **so** و **Then** (۴ نمونه). یعنی برای دو گفتمان‌نمای فارسی از چهار گفتمان‌نما از نوع تفصیلی و استنباطی در زبان مقصد استفاده شده‌است (ردیف‌های ۱ الی

۹ جدول ۶). در ترجمه این عناصر گفتمانی معادل‌های انتخابی مترجم به دو برابر افزایش یافته‌است. یافته‌های این بخش، رشد دو برابری در معادل‌یابی این مترجم و بالطبع خلاقیت و نوآوری در آفرینش گفتمان در فرایند رمزگذاری اطلاعات در ترجمه شفاهی هم‌زمان را نشان می‌دهد.

جدول ۶ معادل‌های مترجم برای گفتمان‌نماهای استنباطی مبین استناد

ردیف	گفتمان‌نمای فارسی	فراوانی	معادل‌های انگلیسی مترجم	فراوانی
۱	در حقیقت	۱	And	۱
۲	در حقیقت در واقع	۱	In fact	۱
۳	در واقع	۳	Then, And, So	۳
۴	واقعاً	۲	And	۱
۵	واقعاً هم	۱	And	۱
۶	البته...هم	۱	And	۱
۷	البته	۱	And	۱

جدول ۷ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای

استنباطی مبین استناد

ردیف	نمونه جمله	معادل‌ها
------	------------	----------

در واقع	مردم را به جهنم می کشانند و دعوت به جهنم می کنند. در واقع آن حدت و شدتی که قرآن در قبال دشمنان اسلام و کفار ابراز می کند، در مقابل آن جریان ها است.	۱
so	They are leading the people towards the hell and infernal so that intensity that the Quran in face of being an infidel and it is expressed about the masses of non-believers	
واقعاً	واقعاً نابودی حرث و نسل است.	۲
So	So this is the reality they destroy the whole generation	
در حقیقت	دانشجویان که به سفارت حمله کردند در حقیقت حرکت دفاعی بود، به جا بود، به موقع بود، کاملاً عقلانی بود.	۳
And	When our students attacked that US Embassy and that was in defense that was the timely one that one the right one it was based on wisdom.	
واقعاً	من و شما حس مادری را اصلاً نمی فهمیم، واقعاً هیچ کس نمی تواند حس مادری را درک کند.	۴
And	We may not cannot feel the feeling of mother who and no one can feel feeling of motherhood except mothers.	
دح دو	امروز توانایی های دفاعی ما در حقیقت و در واقع نزدیک به حد بازدارندگی است؛ این چیز خیلی مهمی است.	۵
in fact	Today we have our defense capabilities, in fact, close to deterrent and that really matters.	
در واقع	در واقع یک مرگ تمدنی برای آنها به حساب می آید، کما اینکه برای کشور ما هم متأسفانه همین جور هم بود.	۶
Then	Then a death of the civilization that is what unfortunately our country event through at that time.	
واقعاً هم	واقعاً هم همین بود؛ امام و کارگزاران امام و جوانهایی که با اشاره دست امام حرکت می کردند، به معنای واقعی کلمه تحقیر کردند ابرقدرت ها را.	۷
And	And that is what exactly the Imam did and also the agents that simply moved on the orders of Imam they really humiliated the world powers.	
البته ... هم	این نکته بیش از بقیه نکاتی که عرض شد، به برکت اسلام است. البته اعتلا و درخشندگی نقاط دیگر هم به برکت ایمان دینی بود،	۸
And	Compared to the other points this point is quite clear and it has been due to the blessing of Islam and also having firm faith in Islam.	
البته	البته چون ملت ایران قبلاً لطمه خورده بود از غربی ها - از انگلیس ها یک جور، از آمریکایی ها یک جور - آشنا بودند تا حدودی اما نه به قدری که در دفاع مقدس دیده شد.	۹
And	And the Iranian nation had been harmed by the West in the past and we're somehow familiar with America and Britain. We became more familiar during the sacred defense.	

that is why (سه نوع با چهار ترکیب مختلف، جدول ۸

و ردیف های ۱ الی ۴ جدول ۹). در این بخش نیز شاهد نوآوری های مختلف دستوری، معنایی و منظورشناختی در فرایند برگردان این مترجم هستیم.

جدول ۸ معادل های مترجم برای گفتمان نماهای استنباطی مبین استلال

گروه سوم گفتمان نماهای استنباطی از نوع استدلالی اند که شامل به خاطر، هم به خاطر، چون و به همین خاطر می گردد. این مترجم ایرانی در ترجمه گفتمان نماهای استنباطی استدلالی فارسی (دو نوع با دو ترکیب) از گفتمان نماهای سه گانه استنباطی، تفصیلی، و توالی انگلیسی زیر بهره برده است: And then because, And Just because, Because of the fact that

ردیف	گفتمان نماهای فارسی	فراوانی	معادل های مترجم ایرانی	فراوانی
۱	هم به خاطر	۱	Because of the fact that	۱
۲	به خاطر	۱	And then because	۱

۱	And that is why	۱	چون	۳
۱	Just because	۱	به خاطر همین	۴

جدول ۹ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای استنباطی مبین استدلال

ردیف	نمونه جمله	معادل‌ها
۱	به خاطر بی‌اهتمامی‌هایشان مبتلا شدند به ارتجاع، به عقب‌گرد.	به خاطر
	And then because of negligence they had to go back and they faced retardation.	And then because
۲	چون دشمن این را فهمید، شروع کرد به برنامه‌ریزی بر ضد این حرکت.	چون
	That is what the enemy realized and realized. And that is why they tried to act against it.	And that is why
۳	نتوانستند مدیریت کنند و نمی‌توانند مدیریت کنند؛ به خاطر همین خصوصیات فسادى که در دستگاه حاکمه آمریکا وجود دارد.	به خاطر همین
	They have not been able to manage them and they won't be able to manage them just because of the corruption in their administration.	Just because of
۴	دشمنی‌شان هم به خاطر این است که سلطه ظالمانه آن‌ها را به رسمیت نشناختیم.	هم به خاطر
	Well, their animosity against us is because of the fact that we did not accept and surrender their dominance.	because of the fact that

عناصر گفتمانی از ۱۰ گفتمان‌نمای مختلف انگلیسی از نوع گفتمان‌نماهای استنباطی، تفصیلی، تقابلی، توالی ترتیبی و توالی زمانی استفاده شده‌است. بالاترین توزیع فراوانی در انتخاب معادل‌ها، متعلق به گفتمان‌نماهای تفصیلی (۵ نوع مختلف ردیف‌های ۲ الی ۸ جدول ۱۰) می‌باشد. جایگاه دوم، با ۴ نمونه، به گفتمان‌نماهای توالی تعلق دارد (ردیف‌های ۱، ۴، ۷، و ۸ جدول ۱۱).

جدول ۱۰ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای توالی ترتیبی

گفتمان‌نماهای توالی در متن اصلی از دو گروه گفتمان‌نمای توالی استفاده شده‌است: گفتمان‌نماهای ترتیبی و زمانی.

گفتمان‌نماهای توالی ترتیبی

در قسمت اول این بخش به بررسی اقدامات مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی در ترجمه گفتمان‌نماهای توالی از نوع ترتیبی می‌پردازیم. در متن فارسی از ۹ گفتمان‌نمای مختلف ترکیبی و غیر ترکیبی استفاده شده‌است. در فرایند ترجمه این

ردیف	گفتمان‌نمای فارسی	معادل‌های انگلیسی مترجم
۱	اولا	So in the first place, or for example
۲	دومی	Also.....also
۳	بالاخره	I mean, And
۴	اخری هم	And the last
۵	بعد هم	And/and also
۶	و بعد	And
۷	بعد خوب	Of course later on

And then	و بعد هم	۸
And when	بعد که	۹
Then secondly	ثانیا	۱۰
And, And later on, But after, And also	بعد	۱۱

می باشد (ردیف های ۲، ۴، ۵، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۲۰). جایگاه سوم به گفتمان نماهای توالی زمانی با ۶ نمونه مربوط است (ردیف های ۲، ۷، ۱۲، ۱۴، ۱۷، و ۲۰). در انتها هم گفتمان نماهای استنباطی و تقابلی هر کدام با یک نمونه (ردیف های ۴ و ۳) قرار دارند. بنابراین، از تمام گروه های چهارگانه گفتمان نماها در فرایند معادل یابی گفتمان نماهای توالی ترتیبی استفاده شده است.

جدول ۱۱ معادل های مترجم شفاهی هم زمان برای گفتمان نماهای توالی ترتیبی

بر اساس جدول های ۱۰ و ۱۱، تنوع، نوآوری، و انعطاف زیادی در معادل یابی صورت گرفته است. در حدود ۱۰ مورد در فرایند ترجمه از گفتمان نماهای تفصیلی و یا از ترکیب با یکی از آنها استفاده شده است (ردیف های ۱، ۳، ۶، الی ۲۱). یعنی حدود ۱۹ نمونه با مثال های متنوع ترکیبی و غیر ترکیبی ارائه شده است. این گستردگی معادل یابی نشان دهنده کنش و توانش این مترجم در فرایند پردازش طبیعی زبان در ترجمه شفاهی هم زمان می باشد. رتبه دوم در معادل یابی متعلق به گفتمان نماهای توالی ترتیبی با ۷ نمونه

معادل ها	نمونه جمله	ردیف
دومی	وقتی که شما تغییرات مثبت در خودتان ایجاد کردید، خدای متعال هم برای شما حوادث مثبت و واقعیهایی مثبت را به وجود می آورد. دومی در سوره انفال است.	۱
Also...also	Unless you make positive changes in yourself he will also put forth some positive issue was before you. Also in Anfall chapter God Almighty also says the same concept.	
بعد	بعد از رحلت امام این حرکت تحولی وجود داشته است.	۲
But after	But after the departure of late Imam we did not stop and the change continued.	
بالاخره	خدا به پیغمبرش میفرماید که از مردم نباید بترسی. بالاخره هر اقدام مثبتی، هر کار مهمی ممکن است یک عله ای مخالف داشته باشد.	۳
I mean	God tells his profit that he shouldn't be afraid of the people. I mean whatever positive action could be opposed by people.	
اولاً	اولاً هدف جنگ افروزان، آن کسانی که جنگ تحمیلی را بر ملت ایران تحمیل کردند، در هم کوبیدن نظام اسلامی بود، در هم کوبیدن انقلاب بود.	۴
So in the first place	So in the first place what was the goal of by the war mongers? Those who imposed the war on the Iranian nation. They wanted to repress and crash the Islamic Revolution ,the Islamic establishment.	
ثانیاً	ثانیاً یک تشخیص اساسی و حیاتی امام داد و آن این بود که این مسئله مهم را فقط ملت ایران می تواند حل کند. این مسئله، صرفاً مسئله نیروهای مسلح نیست.	۵
Then secondly	Then secondly there was also something else that Imam realized and that was the very fact that this important issue could be solved and tackled by the Iranian nation. This is not the solely job of the Armed Forces.	
بعد	می فهمیدند که حقیقت را دارد بیان می کند؛ بعد نگاه تیزبین او که یک اعماقی را مشاهده می کرد که به معنای واقعی کلمه مصداق «آنچه در آینه جوان ببیند، پیر در خشت خام آن ببند.	۶
And	They knew that he was speaking the truth and that the way that he looked at you, he was sharp-sighted, he will see some minute details and subtleties.	
بعد	فلان جوان از روستایی در فلان نقطه کشور مثلاً روستایی در کرمان- بیاید داخل شهر و ببیند به اینها، بعد بشود مثلاً حاج قاسم سلیمانی.	۷
and later on	Imagine a young man coming from a village going to the city and joining the combatants and later on he turned into a person like general Qassem Soleimani.	

بعد	آنچه امام فرمودند، نشان‌دهندهٔ عقلانیت ورود در این عرصه بود. بعد فعالیتها و همکاری سپاه و ارتش؛ ببینید، این خیلی مسئلهٔ مهمی است.	۸
and also	Everything Imam said all include the rationality related to sacred defense and also the cooperation between the army and the IRGC is a very important issue.	
بعد	بعد، در این حرکت دسته‌جمعی چه استعدادهایی ناگهان پیدا بشود.	۹
And	And in this way you could come across new talents.	
اولاً	بعضی‌ها پشت جبهه می‌توانند نقش بیافرینند و آفرینند. اولاً کمکهای مالی، آذوقه رسانی‌ها که مهم بود.	۱۰
or for example	Someone can play the role behind the Battlefield or for example the financial support and providing the combatants with the provisions are also important.	
بالاخره	خدا به پیغمبرش می‌فرماید که از مردم نباید بترسی. بالاخره هر اقدام مثبتی، هر کار مهمی ممکن است یک عده‌ای مخالف داشته باشد.	۱۱
I mean	God tells his profit that he shouldn't be afraid of the people. I mean whatever positive action could be opposed by people.	
بعدی	بعدی «خریص» عَلَیْکُمْ؛ دلسوز شما است، مشتاق شما است، علاقه‌مند به سرنوشت شما است.	۱۲
And then	And then he is compassionate, he is kind to you, he's keen on your destiny, a good destiny for you .	
بالاخره	دست‌های تحریکگر در کمین‌اند. خب شماها که مردان جنگید الان حضور دارید، بالاخره شماها یک چیزی می‌گویید، یک دفاعی می‌کنید.	۱۳
And	Some things are said and you defend the secret defense.	
بعد	بعد پایین می‌آید، می‌رود در سفارت انگلیس پناهنده می‌شود.	۱۴
and then	and then he goes into British embassy and Take Shelter there.	
و بعد	امام در یک چنین شرایطی توانست آغاز جنگ را و بعد تداوم این حرکت را در زیر چشم خود و ارادهٔ خود به پیش ببرد و اداره کند.	۱۵
And	The late Imam in such a situation managed beginning of the war and in the continuation of the war he had everything under his control and manage things.	
بعد خوب	نیروهای مسلح بعد خوب وضع بهتری پیدا کردند.	۱۶
Of course.... later on	Of course the Armed Forces later on were better and they improved their capabilities.	
و بعد هم	و بعد هم قاطعیت بی‌نظیر، آن قاطعیت فوق‌العاده؛ کارهای نشدنی را که به معنای واقعی کلمه نشدنی به نظر می‌رسید، امام به طور قاطع رد می‌کرد.	۱۷
And then	And then we had his resolve his determination of his decisiveness. You know the things that looked impossible, but he would decisively say no.	
بعد هم	یک صندلی گذاشتند آنجا نشست، فقط استالین بلند شد؛ بعد هم کمونیست‌ها در خاطرات بعدی نوشتند که استالین گفت دید که اینها بی‌اعتنائی می‌کنند، برای اینکه او را به طرف خودش جذب کند [از جا] بلند شد.	۱۸
and later on	They just let him sit next to themselves and only Stalin made a little move and later on in his memory the Communists had written that Stalin said that that as they gave him a cold welcome, so he got up because he wanted to attract his attention.	
یعنی بعد	خیلی از انقلابهای دنیا مبتلا به ارتجاع شدند؛ یعنی بعد از آنکه پنج سال، ده سال، پانزده سال از شروع انقلاب گذشت.	۱۹
After	Lots of revolutions in the world face retardation after 5, 10 or 15 years when the Revolution starts.	
بعد هم	احتمالاً انسان قدم را نایجا برمی‌دارد، بعد هم درست پافشاری نمی‌کند.	۲۰
and later on	You may take missteps and later on you would not emphasize.	
و بعد	و بعد، شدت‌ش در دوران حکومت پهلوی، چیزی به نام تجلّد وارد کشور شد.	۲۱
And also	And also in that regime we had something like that was called modernization asking for change.	

گفتمان‌نماهای توالی زمانی

این گروه از گفتمان‌نماها سلسله مراتب زمانی روابط بین واحدهای گفتمان را نشان می‌دهند. مطابق جدول ۱۱، گفتمان‌نماهای توالی گروه دوم یعنی توالی زمانی در متن اصلی از دو گروه غیر ترکیبی و ترکیبی استفاده شده است که عبارتند از الان، حالا، اینجا، حالا مثلاً، امروز هم، حالا امروز، آن وقت، و الان هم، و هر دفعه. پرکاربردترین گفتمان‌نمای این گروه، گفتمان‌نمای «حالا»، با سه نوع گفتمان‌نمای معادل گوناگون تفصیلی و استنباطی انگلیسی می‌باشد (ردیف‌های ۲، ۳، و ۵ جدول ۱۳). بقیه موارد شامل ۸ گفتمان‌نمای دیگر است و در برگردان آن‌ها به زبان

انگلیسی از هر چهار گروه گفتمان‌نماهای تفصیلی، تقابلی، و توالی زمانی استفاده شده است (ردیف‌های ۴، ۶ الی ۱۴ جدول ۱۳). معادل‌هایی که مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی در ترجمه این گروه از گفتمان‌نماها استفاده کرده است شامل چهار گروه استنباطی، تفصیلی، تقابلی، و توالی زمانی می‌باشد (جدول ۱۲). در این بخش از یافته‌ها نیز این مترجم از خود نوآوری، ابداع، خلاقیت، و انعطاف‌پذیری گفتمانی به نمایش می‌گذارد.

جدول ۱۲ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای توالی زمانی

ردیف	گفتمان‌نمای فارسی	فراوانی	معادل‌های انگلیسی مترجم	فراوانی
۱	الان	۱	And that is	۱
۲	اینجا	۱	So	۱
۳	آن وقت	۲	And/then	۲
۴	امروز هم	۱	So	۱
۵	حالا	۷	So/ well/And	۳
۶	حالا امروز	۱	Today	۱
۷	حالا مثلاً	۱	For example	۱
۹	و الان هم	۱	And ...still	۱
۱۰	هر دفعه	۱	When	۱

جدول ۱۳ معادل‌های مترجم شفاهی هم‌زمان برای گفتمان‌نماهای توالی زمانی

ردیف	نمونه جمله	معادل‌ها
۱	آن وقت بر اساس آن برویم سراغ تحول.	آن وقت
	So on that basis we should have the change substantiated.	So
۲	این حالا وضع دشمن و جبهه بود.	حالا
	So that is how the situation was regarding the enemy and the battle front.	So
۳	بنابراین، ستیزه‌گری با این استکبار، با این پدیده، عین عقلانیت است. حالا بعضی‌ها می‌گویند «آقا! این خلاف عقلانیت است، خلاف تدبیر است»؛ نه، خلاف تدبیر نبود؛ این درست عین عقلانیت بود؛	حالا
	So, battling such a thing such a phenomenon is exactly done by being wise. Well, some people say it is unwise, this is not true. this is exactly the wise thing to do.	Well
۴	اینجا انسان نقش بسیار حساس و شگفت‌انگیز رهبری و فرماندهی امام بزرگوار را تشخیص می‌دهد.	اینجا
	Now that is very you see the very capable and right role of the leadership of the late Imam Khomeini.	Now

۵	بر اساس این حضور، تیروز استعدادها است که حالا من مختصری درباره هر کدام از اینها عرض می‌کنم.	حالا
	And based on such participation one can witness images of talons, new talents and I will briefly explain each of them.	And
۶	اینجا دولت فرانسه می‌آید ربط می‌دهد این قضیه را به حقوق بشر و آزادی و این حرفها؛	اینجا
	So the French government here relates this to human right and different kinds of freedom and so on and so forth	So
۷	مشاهده کردید که چه کار کردند با مردم خودشان! آن وقت اینها ادعا می‌کنند که اهل آزادی و حقوق بشر و مانند اینها هستند.	آن وقت
	You noticed the way they dealt with protesters on the street and these claim human rights and freedom.	And
۸	الان این جنگ فاجعه‌بار یمن که پنج سال است این ملت مظلوم دارند بمباران می‌شوند .	الان
	and that is .....the catastrophe that Yemen war that you see it has been five years they have been attacked	and that is
۹	حالا امروز انتخابات آمریکا است، بعضی‌ها همین طور حرف می‌زنند راجع به اینکه چه کسی بیاید، چه کسی نیاید، اگر این بیاید چه می‌شود، اگر آن بیاید چه می‌شود.	حالا امروز
	Today we have the elections in the US and some people talking about what is going to happen.	Today
۱۰	امروز هم کار این حضرات شبیه همان‌هاست؛ اینها هم نخواهند توانست .	امروز هم
	So this is the same thing that is being repeated history is being repeated these people cannot do anything .	So
۱۱	یک رزمنده سیزده چهارده ساله که حالا مثلاً با دست‌کاری در شناسنامه موفق شده بود خودش را به جبهه برساند.	حالا مثلاً
	For example imagine a 13 or 14 year old combatant who had some sort of changes in his identity card, he managed to reach the Battlefield.	For example
۱۲	در عرصه دیپلماسی و بین‌المللی و مانند اینها، در منطقه یک فعالیت شگفت‌آوری داشت؛ یعنی واقعاً حالا هنوز دوستان و برادران مؤمن و ملت عزیز ایران از سعه و گستره کار شهید سلیمانی مطلع نیستند.	یعنی واقعاً حالا هنوز
	He had an astonishing activity in the regional level and our great nation and faithful brothers and sisters may not be ever of the activities he did.	And
۱۳	و الان هم این رسوایی ادامه دارد.	و الان هم
	And.. still And the scandal is still going on.	And.. still
۱۴	پس اینکه می‌گویم امام به جوانها اعتماد می‌کردند - امروز هم ما همین عقیده را داریم که باید به جوانها اعتماد کرد، باید از نیروی جوان در پیشبرد کشور استفاده کرد.	و امروز هم
	and then So when we say that Imam has a stressed the youth and then we are in the same belief that we need to trust the youth and we need to take the advantage of the youth in the development of the country.	and then

مترجم از چهار گفتمان‌نما از نوع تفصیلی و استنباطی کمک گرفته است. در برگردان گفتمان‌نماهای استنباطی استدلالی نیز از گفتمان‌نماهای سه‌گانه استنباطی، تفصیلی، و توالی انگلیسی بهره برده است (جواب سوال اول). افزون بر این، در ترجمه گفتمان‌نماهای توالی ترتیبی از ۱۰ گفتمان‌نمای مختلف انگلیسی از نوع گفتمان‌نماهای استنباطی، تفصیلی، تقابلی، توالی ترتیبی و زمانی استفاده شده است. علاوه بر این، در ترجمه گفتمان‌نماهای توالی زمانی به زبان انگلیسی

۲.۴. بحث و بررسی

تحلیل پیکره انگلیسی این پژوهش نشان می‌دهد که در ترجمه گفتمان‌نماهای استنباطی مبین نتیجه‌گیری از گفتمان‌نماهای چهارگانه تفصیلی، تقابلی، استنباطی، و توالی استفاده شده بود. مثلاً در ترجمه گفتمان‌نمای خوب، مترجم ۶ گفتمان‌نماهای مختلف به کار برده بود. همچنین، در برگردان دو نوع گفتمان‌نمای استنباطی استنادی، این

از هر چهار گروه گفتمان‌نماهای استنباطی، تفصیلی، تقابلی و توالی زمانی استفاده شده است (جواب سوال دوم).

تفسیر این یافته‌ها در حوزه‌های پنجگانه فوق به این صورت است که برای یک نوع گفتمان‌نما مثلاً «حالا» یا «خب» از چند گفتمان‌نمای مختلف استفاده شده است. این امر نشان‌دهنده تنوع، پویایی، انعطاف، و نوآوری‌های مختلف دستوری، معنایی، و منظورشناختی در طراحی و آفرینش گفتمان در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان می‌باشد. بنابراین، برگردان این عناصر گفتمانی به صورت تحت‌اللفظی انجام نشده است. فلسفه این نوآوری و تنوع در ترجمه این عناصر گفتمانی چیست؟ و چگونه باید آن تفسیر شود؟

فرض و برآورد محقق در مقدمه پژوهش این بود که پردازش طبیعی زبان در بافت اجتماعی متضمن فرایندهای تغییر، تبدیل، و دگرگونی است که بر اساس بافت، ساختار گفتمان، پویایی اجتماعی و فرهنگی تعاملات انسانی صورت می‌گیرد و از مترجم انتظار می‌رود که بر اساس این الزامات در فرایند ترجمه به تغییرات گوناگون ساختاری، معنایی، و منظورشناختی مبادرت کند تا متنی منسجم، سلیس و برخوردار از بلاغت در اختیار مخاطب قرار گیرد. تحلیل رفتارهای این مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی نشان داد که این برآورد و فرض در مورد اقدامات وی مصداق دارد. در تفسیر این برداشت و برآورد می‌توان گفت که کار و وظیفه مترجم شفاهی هم‌زمان دربرگیرنده دو فرایند هم‌زمان رمزگشایی در زبان مبدأ و رمزگذاری در زبان مقصد می‌باشد که در چهارچوب پردازش طبیعی زبان به شکلی خلاقانه و فعالانه در بافت اجتماعی انجام می‌شود. یعنی ذهن، زبان، و فکر فرد در فرایند این نوع از ترجمه دائماً در قالبی نوآورانه درگیر پردازش طبیعی زبان می‌باشد که متضمن انواع گوناگون غنی‌سازی ساختاری، معنایی، و منظورشناختی است تا درک و فهم و تولید گفتمان به صورت طبیعی انجام شود (فریسون، ۲۰۰۹).

در این فرایند غنی‌سازی منظورشناختی، مترجم شفاهی هم‌زمان تعامل بسیار خلاقانه‌ای در رمزگشایی متن مبدأ دارد و همچنین، از ذهن و زبانی باز و فعال در رمزگذاری اطلاعات در متن مقصد برخوردار می‌باشد. نتیجه این تعامل دوگانه خلاق و منظورشناختی، گسترش، بسط، و پیدایش نوعی از عدم همخوانی و عدم تناسب در فرایند رمزگذاری اطلاعات، طراحی روابط گفتمانی، و آفرینش گفتمان است که از آن به عنوان نظریه عدم انطباق (Underspecification) یاد می‌شود (اسپورن، ۱۹۹۷؛ اگ و ردکر، ۲۰۰۷؛ فریسون و پیکرینگ، ۲۰۰۱؛ محمدی، ۲۰۲۱). محققان به کمک این نظریه منظورشناختی تغییر و تفاوت بین معنای لغوی (Semantic Meaning)، تلویحی، و نقش‌های منظورشناختی عناصر زبانی در بافت‌های مختلف کاربرد زبان در جامعه را تجزیه و تحلیل می‌نمایند (آیمر، ۲۰۰۲). پس بنابراین، نظریه عدم انطباق یکی از نظریاتی بود که مترجم شفاهی هم‌زمان برای پردازش و آفرینش گفتمان از آن استفاده نمود.

از منظر دیگری نیز می‌توان رفتار و کنش ترجمه‌ای این مترجم شفاهی هم‌زمان ایرانی را تفسیر و توجیه نمود و آن بهره‌برداری از نظریه اصول همکاری (Cooperative Principles) گرایس (۱۹۷۵) می‌باشد. کار این مترجم به این شکل بود که مثلاً گفتمان‌نمای فارسی بالاخره به گفتمان‌نماهای انگلیسی «and» و «I mean» تبدیل شده بود (ردیف‌های ۱۱ و ۱۳ جدول ۱۱). و یا گفتمان‌نمای «واقعاً» در ترجمه به «so» تغییر یافته بود (ردیف ۲ جدول ۷). همچنین، گفتمان‌نمای «اینجا» در زبان انگلیسی به «now» تغییر یافته بود (ردیف ۴ جدول ۱۱). تفسیر محقق در این بخش این است که بر اساس تحلیل بافت زبانی، فرهنگی، و گفتمانی در فرایند رمزگشایی و رمزگذاری اطلاعات، اولاً مترجم به ابهام‌زدایی در متن مقصد پراخته است، ثانیاً در ترجمه خویش نقش منظورشناختی این عناصر گفتمانی را کشف نموده است، و سرانجام در ترجمه خود بر اساس این نقش‌های منظورشناختی به معادل‌یابی و برگردان آن‌ها به زبان

انگلیسی اقدام نموده است. یعنی او به ترجمه کلمه به کلمه یا تحت‌اللفظی اقدام نکرده است. این فرایند ابهام‌زدایی منطبق با اصل شیوه بیان، اصل چهارم از اصول همکاری گرایس، می‌باشد. مبنای این زبان‌شناس در ارائه شیوه بیان (Manner) ارائه اطلاعات به صورتی سلیس، روان، واضح و فارغ از هر نوع ابهام در آفرینش گفتمان می‌باشد.

از طرف دیگر، این مترجم گفتمان‌نماهای فارسی مانند «یعنی واقعاً حالا هنوز» را به «and» در انگلیسی تغییر داده است (ردیف ۱۲ جدول ۱۰). و گفتمان‌نماهای ترکیبی «خب پس بنابراین» را به «so» در انگلیسی برگردانده است (ردیف ۷ جدول ۵). یعنی این مترجم در ترجمه این گفتمان‌نماها احتمالاً به این نتیجه رسیده است که آوردن چهار کلمه متفاوت در ترجمه حشو است و بنابراین، در فرایند ترجمه به جای چهار کلمه از یک کلمه انگلیسی استفاده کرده است. این بخش یافته‌ها نیز بر اساس اصل اول گرایس - اصل کمیت - توجیه می‌گردد. به دلیل اینکه بر اساس این اصل از اصول همکاری گرایس از گوینده/نویسنده انتظار می‌رود که اطلاعات کافی در اختیار مخاطب قرار داده و از دادن اطلاعات اضافی و حشو خودداری نماید. همچنین، نتایج این مطالعه منطبق با یافته‌های محققانی مانند زوفری (۲۰۱۷)، آیمر و سیمون و ندربرگن (۲۰۰۳)، و فرکو (۲۰۱۴) می‌باشد. این محققان هم تغییر، اصلاح، افزایش و کاهش در بررسی راهبردهای ترجمه و معادل‌یابی مترجمان را گزارش داده‌اند.

۵. نتیجه‌گیری و کاربردهای آموزشی و پژوهشی

چالش و مسئله مترجمان در رویکرد منظورشناختی به ترجمه انطباق روش‌ها، رویکردها، راهبردها، و معادل‌های ترجمه عناصر زبانی با زبان، فرهنگ و گفتمان دیگر می‌باشد (آیمر، ۲۰۰۲). یافته‌های این پژوهش مبین خلاقیت، نوآوری، تنوع، و انعطاف در انتخاب معادل‌ها در فرایند ترجمه شفاهی هم‌زمان برای مبهم‌ترین، کارآمدترین، پرکاربردترین و پیچیده‌ترین عناصر گفتمانی یعنی

گفتمان‌نماها می‌باشد. از این منظر، به نظر می‌رسد بایسته است نگاه محققان به این فرایند متحول گردد. بر این اساس، فرایند ترجمه به طور عام و ترجمه شفاهی به طور خاص نوعی فرایند آفرینش گفتمان در چهارچوب پردازش طبیعی زبان در بافت اجتماعی کاربرد زبان و با استفاده از نظریه‌های منظورشناسی است (جواب سوال سوم). این مطالعه قدمی اولیه با این رویکرد در این مسیر می‌باشد. لازم است پژوهش‌های متعددی از فارسی به انگلیسی و از انگلیسی به فارسی انجام شود تا داده‌هایی از هر دو جهت ترجمه گردآوری شود که نتیجه آن گفتمان‌شناسی بین زبانی، بین فرهنگی و بین گفتمانی خواهد بود (کارتونی و زوفری، ۲۰۱۳) که جواب بسیاری از سوالات در حوزه‌های آموزشی-پژوهشی مانند برنامه‌ریزی آموزشی، تهیه و تدوین مطالب درسی و مدیریت علمی گفتمان در محیط‌های آموزشی را به ارمغان خواهد آورد. علاوه بر این، به دلیل اینکه مطالعات و پژوهش‌ها در گستره پیکره‌های موازی و تحلیل و بررسی ترجمه گفتمان‌نماها در دهه اخیر شروع گردیده است و یافته‌های این مطالعات در عرصه‌های مختلف مانند فرهنگ‌نگاری هنوز کاربردی نشده است (هاگ، ۲۰۱۴). بنابراین، فرهنگ‌نگاری عرصه دیگری است که یافته‌های این مطالعات می‌توانند در خدمت حل مشکلات آن و گسترش کیفیت آن باشند.

۶. منابع و مأخذ

- Aijmer, K. & Simon-Vanderbergen, A. (2006). *Pragmatic markers in contrast*. Amsterdam: Elsevier.
- Aijmer, K. (2002). *English discourse particles: Evidence from a corpus*. Amsterdam: John Benjamins.
- Alo, M. (2010). A pragmatic appraisal of the translation of Yoruba discourse markers into English. *African Journal of History and Culture*, 2(4), 55-63.
- Cartoni, L & Zuferry, S. (2013). Annotating the meaning of discourse connectives by looking at their translation based on translation spotting, *Dialogue and Discourse*, 4(8), 65-86.

- Gonzalez, M., (2004). Pragmatic markers in oral narrative: the case of English and Catalan. *Pragmatics and Beyond New Series*. Amsterdam: John Benjamins.
- Grice, H. P (1975). Logic and conversation. Available: <https://www.oxfordhandbooks.com>.
- Groute, B. (2002) Representing temporal discourse markers for generation purposes, Available: <https://www.researchgate.net/publication/2416454>.
- Gumul, E. (2006). Explicitation in simultaneous interpreting. *Across Languages and Cultures*, 7(2), 171–190.
- Hajimia, H. (2018). A corpus based analysis of discourse markers in Malaysian online news paper articles. *Journal of Research in Humanities and Social Sciences*, 5(1), 19-24.
- Hauge, S. (2014). Corpus-based studies in contrastive linguistics. *Oslo Studies in Language* 6(1), 43–52.
- Hoek, J. & Zufferey, S. (2015). Factors influencing the implicature of discourse relations across languages. Retrieved from: <https://www.researchgate.net/publication/269105580>
- Jiang, Z. & Tao, Y. (2017). Translation universals of Discourse Markers in Russian-to-Chinese academic texts. *Zeitschrift für Slawistik*, 62(4), 583-605.
- Maschler, Y. & Schiffrin, D. (2015). Discourse markers: language, meaning, and context. In N. Tanen, T. Hamilton, and D. Schiffrin. (Eds.), *The handbook of discourse analysis* (pp. 179-221) Oxford: Blackwell.
- Mohammadi, A. M. (2021). An analysis of the underspecifications of “AND” in parallel corpora: a case study in simultaneous translation in Iranian context. *Foreign Language Research Journal*, 11(1), 67-80.
- Mohammadi, A. M. & Dehghan, R. (2020). An analysis of discourse markers in translation criticism: introducing a discourse monitoring model in the Iranian context. *Translation Studies Quarterly*, 18(69), 7–24.
- Redeker, G. (2006). Discourse markers as attentional cues at discourse transitions. In K. Fischer (Ed), *Approaches to discourse particles* (pp. 339-357). Amstersam: Elsevier.
- Castro, C. M. (2009). The use and functions of discourse markers in EFL classroom interaction. *Profile*, 11, 57-77.
- Chaume, F. (2004). Discourse markers in audiovisual translating. *Meta: Translators' Journal*, 49(4), 843-855.
- Chen, Z. & Dong, X. (2010). Simultaneous interpreting: principles and training. *Journal of Language Teaching and Research*, 1(5), 714-716.
- Chesterman, A. (2016). *Memes of translation*. Amsterdam: John Benjamins.
- Crible, L. Abuczki, A. Burksaitiene, N. Furko, P. & Nedoluzhko, A. (2019). Functions and translations of discourse markers in TED talks: a parallel corpus study of underspecification in five languages. *Journal of Pragmatics*, 4(142), 139-155.
- Crible, L. & Degand, L. (2019). Domains and functions: a two-dimensional account of discourse markers. *Discours*, 4(5), pp. 15-30.
- Egg, M. & Redeker, G. (2008). Underspecified discourse representation. Available: <https://www.researchgate.net/publication/>
- Frank-Job, B. (2006). A Dynamic-interactional approach to aiscourse markers. In K. Fischer (Ed), *Approaches to discourse particles* (pp. 359-375). Oxford: Elsevier.
- Frison, S. & Pickering, M. (2001). Obtaining a figurative interpretation of a word: support for underspecification. *Metaphor and Symbol*, 16(4), 149–171.
- Frison, S. (2009). Semantic underspecification in language processing. *Language and Linguistics Compass*, 3(1), 111–127.
- Furko, P. (2014). Perspectives on the translation of discourse markers. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*, 6(2), 181–196.
- Gile, D. (2005). Directionality in conference interpreting: a cognitive view, Available: <https://www.researchgate.net/publication/260120149>.
- Gile, D. (2018). Simultaneous interpreting, in C. Sinwai (ed). *An encyclopedia of practical translation and interpreting* (pp. 531-561), Hong Kong: The Chinese University Press.
- Glanzberg, M. (2018). The coherence theory. Available: <https://www.oxfordhandbooks.com>.

Schiffrin, D. (1987). *Discourse markers*. Cambridge: Cambridge University Press.

Schiffrin, D. (2006). Discourse marker research and theory: revisiting and. In K. Fischer (Ed), *Approaches to discourse particles* (pp. 315-339). Amstersam: Elsevier.

Schilder, F. (1998). Temporal discourse markers and the flow of events. Available: <https://www.aclweb.org/anthology/W98-0310>

Scholman, M. & Demberg, V. (2017). Examples and Specifications That Prove a Point, *Dialogue and Discourse*, 8(2), 56-83.

Spooren, W. (1997). The Processing of Underspecified Coherence Relations. *Discourse Processes*, 24, 149-168.

Steele, D. (2015). Improving the translation of discourse markers for chinese into English. Available: <https://www.oxfordhandbooks>.

Urgelles-Coll, M. (2010). The syntax and semantics of discourse markers. London: Continuum.

Zufferey, S. (2017). Discourse connectives across languages: factors influencing their explicit or implicit translation. *Languages in Contrast*, 16(2), 264-279.

فقیه ملک مرزبان، نسرین. (۱۳۸۷). شور عطف. فصلنامه علمی - پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهراء، ۴ (۲)، ۱۶۸-۱۴۵.

محمدی، علی محمد. (۱۳۹۴). درآمدی بر مدیریت گفتمان. پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۴ (۱)، ۵۲-۳۴.